

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 355/2016-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Olosom, [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a princípu právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 CoP 82/2013 zo 17. októbra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. februára 2014 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj princípu právnej istoty podľa č. 1 ods. 1 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajsky súd“) sp. zn. 9 CoP 82/2013 zo 17. októbra 2013, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o zvyšení sťažovateľovho výživného a ukončené konanie, pričom vo veci sťažovateľovej sestry krajsky súd napadnutý rozsudok zrušil, im sa vytvoril v jej úplne totožnej veci priestor na priaznivejšie rozhodnutie.

2. Sťažovateľ aloval v roku 2011 svojho otca o zvyenie výživného na 1 300 . Rovnako alovala otca sťažovateľova o dva roky staršia sestra [REDACTED]. Bezprostredne po rozvode manželstva Okresný súd Žilina (ďalej len „okresný súd“) rozhodol o výživnom pre obidve deti rozsudkom sp. zn. 9 C 400/1997 z 18. novembra 1997. Okresný súd rozsudkom č. k. 30 P 299/2011-478 z 22. mája 2013 rozhodol, že otec je povinný prispievat na výživu sťažovateľa výživným vo výške 500  mesačne s činnosťou od 21. októbra 2011 a vo výške 400  mesačne s činnosťou od 1. januára 2013 a zmenil tým pôvodný rozsudok sp. zn. 9 C 400/1997. Okresný súd rozsudkom č. k. 30 P 300/2011-434 z toho istého dňa, a to 22. mája 2013, rozhodol rovnako o žalobe sťažovateľovej sestry. Sťažovateľ aj jeho sestra podali proti rozsudkom odvolanie. Krajsky súd v senáte „9CoP“ napadnutým rozsudkom sp. zn. 9 CoP 82/2013 zo 17. októbra 2013 rozhodnutie okresného súdu týkajúce sa sťažovateľa potvrdil. Krajsky súd v senáte „11CoP“ rozsudkom sp. zn. 11 CoP 82/2013 zo 16. septembra 2013 rozhodnutie okresného súdu týkajúce sa sťažovateľovej sestry zrušil a vec vrátil na dalie konanie.

3. Sťažovateľ tvrd, že jeho aj sestrina vec boli skutkovo aj právne totožné. Obaja súrodenci sa z totožných dôvodov domáhali voči spoločnému otcovi zvyenia výživného, obaja študujú na vysokej škole v zahranii, majú minimálny vekový rozdiel a majú totožné materiálne potreby, o konštatovali aj obidva rozsudky okresného súdu rozhodnuté rovnakým samosudcom. Rozsudky okresného súdu boli totožné vo výrokoch i odôvodneniach.

4. Krajsky súd však postupoval rozdielne. V sestrinej veci bol rozsudok zrušený pre nedostatočné zistenie skutkového stavu a nesprávne právne posúdenie. Krajskemu súdu

v rozhodnutiach chýbalo zohľadnenie cudzojazyčných dokumentov, výsluch navrhovateľky, zohľadnenie možností matky a komplexnejšie zhodnotenie majetkových pomerov otca. Rozsudok okresného súdu týkajúci sa sťažovateľa krajský súd potvrdil. Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd postupoval svojvoľne, bez relevantného dôvodu sa odchýlil od rozhodnutia senátu „11Cop“. Sťažovateľ odkazuje na judikatúru ústavného súdu chrániacu princíp právnej istoty a predvídateľnosť práva.

5. Z uvedeného dôvodu bolo podľa tvrdenia sťažovateľa porušené jeho právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivý proces v spojení s princípom právnej istoty ako komponentom právneho štátu.

6. Na základe týchto argumentov sťažovateľ žiada vydať tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] (...) na súdnu a inú právnu ochranu zaručené podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo na spravodlivý súdny proces zaručené podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a princíp právnej istoty zaručený podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9CoP 82/2013 zo dňa 17.10.2013 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9CoP 82/2013 zo dňa 17.10.2013 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] (...) do tridsať dní od právoplatnosti tohto nálezu trovy konania vo výške 340,89 EUR (slovom tristoštyridsať eur osemdesiatdeväť centov) na účet advokáta JUDr. Martina Olosa(...).“

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej

rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podstatou sťažnosti je posúdenie ústavnosti potvrdzujúceho rozsudku krajského súdu, ktorým sa krajský súd odchyľil od kasačného rozhodnutia iného senátu toho istého súdu, z ktorého vyplývala nádej na určenie vyššieho výživného.

9. Sťažovateľova argumentácia sa na prvý a izolovaný pohľad zdá presvedčivá. Ústavnej sťažnosti však nemožno vyhovieť.

10. Ústavný súd opakovane judikoval, že odchylenie sa od iného rozhodnutia v obdobnej veci nesmie byť svojvoľné. Svojvoľné odchylenie považoval za porušenie procesného komponentu hmotného základného práva (III. ÚS 328/05) alebo za súčasť práva na súdnu ochranu (III. ÚS 212/2010, I. ÚS 91/2011). Predmetná vec je však špecifická tým, že v nej v podstate niet ani skutkového, ani právneho sporu. Spor môže byť vnímaný len v rovine aplikácie súdnej diskrecie.

11. Ústavný súd z rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu týkajúcich sa sťažovateľovej sestry, ktoré si vyžiadal, zistil, že po kasácii krajským súdom okresný súd rozsudkom č. k. 30 P 300/2011-728 z 12. novembra 2014 rozhodol, že otec je povinný prispievať na výživu [REDAKOVANÉ] výživným vo výške 500 € mesačne s účinnosťou od 21. októbra 2011 a vo výške 250 € mesačne s účinnosťou od 1. júna 2014, a zmenil tým pôvodný rozsudok sp. zn. 9 C 400/1997 (O výživnom sa rozhoduje zmenou pôvodného rozhodnutia. pozn.). Proti tomuto rozsudku bolo právnym zástupcom sťažovateľa podané odvolanie, ale už len v časti určenia splátok. Krajský súd rozsudkom č. k. 11 CoP 7/2015-767 rozsudok potvrdil. V uvedenom druhom rozsudku okresného súdu týkajúcom sa sestry

sa uvádza, že sťažovateľ ukončil v júli 2014 štúdium a otcovi sa skončila vyživovacia povinnosť.

12. Z porovnania rozhodnutí súrodencov vyplýva, že sťažovateľ mal určené výživné 500 € od 21. októbra 2011 a 400 € od 1. januára 2013 do júla 2014. Sestra mala určené výživné 500 € od 21. októbra 2011 do 1. júna 2014. Sestra tak mala síce takmer rok a pol o 100 € vyššie výživné, ale to sa neskôr značne znížilo na 250 €, takže sťažovateľ nebol voči nej výrazne zvýhodnený, ba možno v celkovom množstve prijatých prostriedkov to bude naopak. Z tohto dôvodu nemožno v širšom kontexte hovoriť o horšej pozícii sťažovateľa, ktorá mala vzniknúť tým, že sestre dalo nádej na vyššie výživné uvedené kasačné uznesenie.

13. Akokoľvek, ústavný súd sa musí vyjadriť k argumentu odchýlenia sa od iného rozhodnutia. V predmetnej veci nejde o odchýlenie sa od takpovediac strešnej, právny názor zjednocujúcej judikatúry, ale od rozhodnutia iného senátu prijatého mesiac skôr, kde je otázne, či ho senát „9CoP“ mohol poznať a či to sťažovateľ v odvolacom konaní prizvukoval. Čo je však dôležitejšie, je skutočnosť, že pri určovaní výživného ide o skutkovo veľmi podmienené a tak diskrečne značne otvorené prípady, kde by, povedané s Dworkinom, aj dvaja sudcovia „herkulovia“ mohli mať rozdielne názory na presnú konečnú sumu výživného (možno tu spomenúť neúspešný, ale veľavravný kybernetický projekt „Výživné“ akad. Knappa In: Cvrček, F. *Právní informatika*. Praha: Ústav státu a práva, 2010, ISBN 978-80-87439-00-5, s. 30; Hodás, M. Elektronická publikácia, legismatika a poznateľnosť práva; In: *Justičná revue*, 66, 2014, č. 12, s. 1463). V Českej republike dlhodobo prebieha diskusia o vhodnosti tabuliek na určenie výživného, ktoré sú pomôckou v Nemecku a Rakúsku (porov. Kontrady, P. *Pohled soudní praxe na některé otázky týkající se stanovení výše výživného* In: *Bulletin advokacie* 7/2015, s. 48 a nasl.). Je však potrebné uviesť, že neakceptovateľná miera rozdielnosti výšky určenia výživného by mohla mať ústavnú relevanciu.

14. Možno napokon konštatovať, že obidve série rozhodnutí solídne prekročili základný prah racionality, spôsob aplikácie sudcovskej diskrecie v sériách má významný

prienik, rozhodnutia sú korektne procesne aj hmotnoprávne odôvodnené a nemožno v nich nájsť lakonický prístup k citlivej otázke vyživovacej povinnosti. Vzhľadom na to, že napadnuté rozhodnutie a ani druhé rozhodnutie sa neodchýlili zásadne od pomyselného referenčného štandardu v predmetnej konkrétnej veci zvýšenia výživného, nedošlo k zásahu do práva na súdnu ochranu a na spravodlivý proces vrátane princípu právnej istoty, a tak je nutné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

15. Pretože rozhodnutie krajského súdu je podľa prieskumu ústavného súdu už v režime konania o prijatí ústavne akceptovateľné, bez potreby ďalšieho procesného postupu ústavný súd sťažnosť odmieta podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú, tak ako to je uvedené vo výroku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2016